

**Актуальні проблеми кримінального та
кримінально-процесуального права
анотований бібліографічний список**

2025. – Вип. 15 (серпень). – 37 с.

<http://www.nplu.org/article.php?id=423>

1. **Акімов О. О. Інституціоналізація професії поліграфолога: виклики інтеграції української моделі до міжнародних стандартів** [Електронний ресурс] / Олександр Олексійович Акімов, Марк Володимирович Андрусяк, Руслан Юрійович Русецький // Нац. інтереси України. – 2025. – № 7. – С. 16-33. *Проаналізовано трансформацію поліграфології з кадрового інструмента у критично важливий компонент системи національної безпеки України після початку повномасштабної війни 2022 р. Вказано, що масові випадки внутрішнього саботажу, витоку інформації та розкрадання гуманітарних ресурсів зумовили залучення поліграфа до відбору й ротацій військовослужбовців, співробітників сектора безпеки та органів публічної влади, а також до перевірок експоненів. Розглянуто кримінально-правові підстави притягнення до відповідальності недобросовісних фахівців - поліграфологів за ст. 27, 256, 384, 385, 396 Кримінального кодексу України (КК України). Запропоновано модель щодо інтеграції міжнародних стандартів в українську правозастосовну практику, що дозволить підвищити доказову вагу поліграфа, запобігти зловживанням і зміцнити довіру суспільства до механізмів державного та публічного управління у воєнний і післявоєнний періоди. Текст:* <http://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/26214/26187>

2. **Бабаєва О. В. Аналіз сучасної практики використання штучного інтелекту в сфері кримінального процесу** [Електронний ресурс] / О. В. Бабаєва, Д. А. Горбенко, К. І. Рябоконт // Юрид. наук. електрон. журн. – 2025. – № 6. – С. 185-189. *Висвітлено проблему, пов'язану із*

використанням технологій штучного інтелекту (ШІ) в кримінальному процесі. Розглянуто можливості застосування інтелектуальних систем, зокрема у сферах аналізу великих масивів даних, формування аналітичних висновків, прогнозування правопорушень, а також оптимізації процесуальних рішень. Зазначено, що використання ШІ має значний потенціал для підвищення ефективності та оперативності розслідування, зменшення навантаження, вдосконалення аналітичної роботи. Водночас вказано на значні ризики застосування ШІ, серед яких – можливі порушення прав людини, зниження процесуальної автономії та небезпека технократичного підходу до кримінального провадження. Надано інформацію про міжнародний досвід, зокрема окреслено практику таких країн, як США, Велика Британія, Іспанія, Японія, які вже запровадили низку інноваційних технологій на базі ШІ в кримінальне правосуддя. Наголошено на важливості розробки спеціального законодавчого регулювання алгоритмізації кримінального процесу, орієнтованого як на правові стандарти Європейського Союзу (ЄС), так і на особливості національної правової системи України. Текст: http://lsej.org.ua/6_2025/40.pdf

3. Бабіков О. П. Забезпечення балансу інтересів кримінального судочинства та гарантій адвокатської діяльності: межі допустимого втручання та оцінка здобутих доказів [Електронний ресурс] / О. П. Бабіков // Юрид. наук. електрон. журн. – 2025. – № 6. – С. 195-198. На основі аналізу практики Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) і нормативних актів Європейського Союзу (ЄС) щодо забезпечення гарантій адвокатської діяльності досліджено правові засоби у цій сфері та здійснено порівняння з механізмами, створеними для забезпечення гарантій адвокатської діяльності в Україні. Окреслено проблеми діяльності адвокатів в Україні та країнах ЄС, серед яких зокрема: тиск на адвокатів; безпідставне проведення обшуків за місцем здійснення їх діяльності та проживання; вилучення документів та електронних засобів, що містять інформацію з адвокатських дос'є; ототожнення адвоката та його клієнта тощо. Висвітлено

положення законодавства України та вказано на деяку його суперечливість й неоднозначність, що допускає можливість істотного звуження запроваджених гарантій в інтересах сторони обвинувачення. Запропоновано шляхи вирішення ключових проблем у сфері гарантій адвокатської діяльності. Текст: http://lsej.org.ua/6_2025/42.pdf

4. **Бідняк В. А. Криміналістична характеристика кримінальних правопорушень, пов'язаних із державним забезпеченням сфери охорони здоров'я** [Електронний ресурс] / В. А. Бідняк // Криміналіст. вісн. : наук.-практ. зб. – 2025. – Т. 43, № 1. – С. 34-46. *Розглянуто кримінальні правопорушення, пов'язані з державним забезпеченням сфери охорони здоров'я. Окреслено сучасні способи вчинення кримінальних правопорушень у сфері охорони здоров'я, серед яких: привласнення коштів державного бюджету, наданих для реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення на реімбурсацію лікарських засобів і медичних виробів; внесення неправдивої інформації до електронної системи "eHealth"; проведення публічних закупівель товарів, робіт і послуг за завищеною вартістю або з підробленням документів щодо їх приймання, обліку, списання чи використання тощо. Схарактеризовано особу правопорушника та вказано на проблемні питання у визначенні потерпілої сторони. Зроблено висновок, що визначення елементного складу криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень, пов'язаних із державним забезпеченням сфери охорони здоров'я, дає змогу на початковому етапі досудового розслідування висунути версії, окреслити типові слідчі ситуації, найбільш оптимально спланувати процесуальні дії та вирішити завдання кримінального провадження, визначені законодавством.* Текст: <https://visnyk.dndekc.mvs.gov.ua/index.php/visnuk/article/view/308/199>

5. **Булькевич А. В. Хуліганський мотив як кваліфікуюча ознака: проблеми розмежування хуліганства від суміжних форм злочинної поведінки** [Електронний ресурс] / Андрій Владиславович Булькевич // Нац. інтереси України. – 2025. – № 7. – С. 282-294. *Здійснено*

комплексне дослідження проблем розмежування хуліганського мотиву від суміжних форм злочинної поведінки в контексті сучасного кримінального права України. Проаналізовано правову природу хуліганського мотиву як обов'язкової ознаки суб'єктивної сторони хуліганства, визначеного в ст. 296 Кримінального кодексу України (КК України) як "явна неповага до суспільства". Розглянуто чинне законодавство, судову практику Верховного Суду України та доктринальні підходи вітчизняних і зарубіжних науковців. Висвітлено зарубіжний досвід регулювання хуліганських проявів і визначено перспективи вдосконалення українського законодавства. Текст: <http://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/26235/26208>

6. **Вишневський Ю. "Виправлення помилки". Чому ніхто не забуде про скандал з НАБУ та САП** [Електронний ресурс] / Юрій Вишневський // Dsnews : [веб-сайт]. – 2025. – 31 лип. – Електрон. дані. Йдеться про ухвалення Верховною Радою України (ВР України) президентського законопроекту № 13533, який повертає незалежність антикорупційним органам - Національному антикорупційному бюро України та Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі. Надано інформацію про розслідування детективами НАБУ справ щодо колишнього віцепрем'єр-міністра Олексія Чернишова та співвласника "Кварталу 95" Тімура Міндіча. Текст: <https://www.dsnews.ua/ukr/politics/ispravlenie-oshibki-kogda-vse-zabudut-o-nabu-i-sap-31072025-526132>

7. **Вишневський Ю. Корупція на дронах. Як Банкова впорається з новим ударом по іміджу** [Електронний ресурс] / Юрій Вишневський // Dsnews : [веб-сайт]. – 2025. – 4 серп. – Електрон. дані. Висвітлено обставини справи, у рамках якої Національне антикорупційне бюро України (НАБУ) і Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП) повідомили про підозру шістьом фігурантам щодо зловживань під час закупівлі дронів для військових. Розглянуто перспективи розслідування корупції у сфері оборони, зокрема зазначено, що міністр внутрішніх справ Ігор Клименко заявив про запровадження у Національній гвардії "системних

запобіжників, які мають унеможливити зловживання зсередини", зокрема задав про створення Управління контролю за службовою (бойовою) діяльністю, яке "працюватиме за принципом внутрішньої безпеки, незалежно та професійно". Текст:

<https://www.dsnews.ua/ukr/politics/korruptiya-na-dronah-kak-bankovaya-spravitsya-s-novym-udarom-po-imidzhu-04082025-526304>

8. Волинець В. В. Правові аспекти протидії електронному шахрайству: порівняльний аналіз [Електронний ресурс] / Віталій Валентинович Волинець // Нац. інтереси України.– 2025. – № 7. – С. 295-306. Досліджено правові аспекти протидії електронному шахрайству в контексті сучасних викликів інформаційного суспільства. Здійснено порівняльний аналіз досвіду врегулювання боротьби з шахрайськими діями, які вчиняються з використанням електронно-обчислювальної техніки, телекомунікаційних мереж, онлайн-платформ і цифрових сервісів. Висвітлено вітчизняне законодавство та норми міжнародного права. Обґрунтовано необхідність гармонізації українського законодавства з міжнародними стандартами, запровадження комплексного механізму координації між державними органами, цифровізації процесів розслідування та підвищення правової обізнаності громадян. Текст: <http://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/26236/26209>

9. ВС: Шлюб без особистої присутності та підпису одного з наречених визнається неукладеним [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2025. – 8 серп. – Електрон. дані. У постанові Верховного Суду (ВС) розглянуто ситуацію, коли шлюб було визнано неукладеним через відсутність фізичної присутності одного з наречених під час його реєстрації та підроблений підпис у заяві. Йдеться про справу, де військовослужбовець не міг бути присутнім під час укладення шлюбу через службу, а експертиза підтвердила, що підпис у заяві зроблено іншою особою. З огляду на це, актовий запис про шлюб анульовано. Суд також підкреслив допустимість використання доказів із кримінального провадження у

цивільній справі за умови їхньої релевантності. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/vs-shlyub-bez-osobistoyi-prisutnosti-ta-pidpisu-odnogo-z-narechenih-viznaetsya-neukladenim.html>

10. Гвасалія А. В. Концептуальні засади кримінальної відповідальності за протиправне привласнення: світ і Україна [Електронний ресурс] / Ангеліна Валеріївна Гвасалія // Наук. перспективи. – 2025. – № 6. – С. 654-672. *Досліджено характерні для різних країн особливості кримінальної відповідальності за протиправне привласнення – злочин, який посягає на специфічні відносини власності. Виявлені особливості класифіковано за типами кримінально-правових сімей: континентального, загального та мусульманського права. За результатами дослідження виділено основні концептуальні підходи до визначення сутнісних ознак протиправного привласнення майна та встановлення покарання за нього: французька та німецька моделі в країнах сім'ї континентального права, англійська модель в країнах сім'ї загального права та модель, побудована за правилами шаріату, в мусульманських країнах. Окремо визначено місце України і її кримінально-правового розуміння привласнення.*

Текст:

<http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/25929/25903>

11. Глядик Б. Коли невідкладні обшуки стають випробуванням для верховенства права [Електронний ресурс] / Богдан Глядик // Юрид. практика. – 2025. – 6 серп. — Електрон. дані. *Розглянуто проблему проведення невідкладних обшуків у кримінальному провадженні. Окреслено статті Кримінального процесуального кодексу України (КПК України), що встановлюють вичерпний і надзвичайно вузький перелік обставин, які дозволяють проникнення до житла чи іншого володіння особи до отримання ухвали слідчого судді. На основі аналізу практики проведення невідкладних обшуків зроблено висновок, що розширення цього виняткового інструменту до рівня повсякденної практики є тривожною тенденцією, що загрожує фундаментальним засадам правової держави. Акцентовано, що невідкладний*

обшук має застосовуватися дійсно лише у виняткових випадках задля того, щоб з надзвичайного заходу, що вимагає найсуворішого обґрунтування, він не перетворювався на альтернативну, спрощену процедуру. Текст: <https://pravo.ua/koly-nevidkladni-obshuky-staiut-vyprovuvanniam-dlia-verkhovenstva-prava/>

12. **Голова ВАКС Віра Михайленко** заявила, що надмірне проведення обшуків без судових рішень сприяє легітимації зловживань [Електронний ресурс] // Суд.-юрид. газ. – 2025. – 28 лип. – Електрон. дані. Наведено допис у блозі для "JustTalk" голови Вищого антикорупційного суду України (ВАКС) Віри Михайленко, яка вказала, що не можна ігнорувати необхідність судового дозволу на обшук з формальної економії часу або ресурсів, побоювання можливого витоку інформації, тривалості виготовлення судового рішення чи інших подібних причин. В. Михайленко зауважила, що "інакше правоохоронна система ризикує перетворитися з охоронця порядку на джерело підвищеної небезпеки для прав людини", та нагадала, що Кримінальний процесуальний кодекс України (КПК України) передбачає загальне правило проведення обшуку - за наявності ухвали слідчого судді, що відображає загальноєвропейський правовий принцип поваги до сфери приватного життя і гарантій його недоторканості. Голова ВАКС зазначила, що проведення обшуку без ухвали слідчого судді в окремих, справді невідкладних випадках допустиме, але завжди є винятком, та наголосила, що межі таких винятків завжди мають бути чітко окреслені, адже "виняток, навіть найнеобхідніший, не повинен перетворюватися на норму". Текст: <https://sud.ua/uk/news/publication/337110-glava-vaks-vera-mikhaylenko-zayavila-cho-chrezmerno-provedenie-obyskov-bez-sudebnykh-resheniy-sposobstvuet-legitimatsii-zloupotrebleniy>

13. **Горинович Д. Ю.** Особливості предмету доказування у кримінальних провадженнях щодо терористичних кримінальних правопорушень в сучасних умовах [Електронний ресурс] / Д. Ю. Горинович, М. В. Соколовський // Право і сусп.-во. – 2025. – № 3, т. 2.

– С. 117-123. *Визначено докази у кримінальних провадженнях, що стосуються терористичних злочинів. З'ясовано, що об'єктом доказування є сукупність юридичних обставин, які мають бути встановлені у всіх кримінальних провадженнях для прийняття відповідного рішення. Вказано на міжнаціональний характер терористичних злочинів і наголошено, що точне і своєчасне виявлення причин злочину має значний вплив на ефективність розслідування, оскільки допомагає виявити правопорушника і вжити необхідних заходів для його притягнення до кримінальної відповідальності.*

Текст:

http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2025/3_2025/part_2/19.pdf

14. **Гуцол Р. Баланс між захистом довкілля та економічними інтересами: уроки європейського досвіду** [Електронний ресурс] / Руслан Гуцол // Юрид. практика. – 2025. – 28 лип. – Електрон. дані. *Висвітлено досвід Європейського Союзу (ЄС) щодо застосування кримінально-правових санкцій за екологічні правопорушення, що є відповіддю на щораз більші екологічні виклики та значні збитки, яких завдає екологічна злочинність. Окреслено принципи кримінального екологічного права ЄС, серед яких принцип пропорційності та збалансоване застосування санкцій, що дає змогу ефективно захищати довкілля без негативного впливу на економічну активність. Розкрито зміст трирівневої системи юридичної відповідальності в ЄС, яка складається з превентивних заходів, адміністративних санкцій, кримінальної відповідальності. Вказано на ризики надмірної криміналізації екологічних порушень, що може відлякувати інвесторів і стримувати бізнес-активність, особливо в галузях промисловості та енергетики з високими екологічними ризиками. На основі дослідження європейського досвіду зроблено висновок, що для України необхідно формувати збалансовану модель правового регулювання, де кримінальна відповідальність зберігається як винятковий інструмент, а пріоритет надається превентивним заходам і механізмам відновлення довкілля. Такий підхід забезпечує ефективний захист довкілля, одночасно*

сприяючи сталому економічному розвитку та стимулюючи відповідальну поведінку бізнесу. Текст: <https://pravo.ua/balans-mizh-zakhystom-dovkillia-ta-ekonomichnymy-interesamy-uroky-ievropeiskoho-dosvidu/>

15. **Давидюк В. М. До питання посилення кримінально-правового захисту інтелектуальної власності суб'єктів господарювання в умовах інтеграції України до Європейського Союзу: вивчення досвіду Королівства Іспанії** [Електронний ресурс] / В. М. Давидюк // Право і сусп-во. – 2025. – № 3, т. 2. – С. 124-131. *Досліджено проблематику захисту прав інтелектуальної власності в Україні та обґрунтовано доцільність посилення кримінально-правових механізмів захисту інтересів суб'єктів господарювання. Висвітлено позитивний досвід держав-членів Європейського Союзу (ЄС), зокрема Королівства Іспанія, правова модель якого може стати орієнтиром для України. Констатовано, що імплементація ефективних правових механізмів та їх втілення у вітчизняне законодавство сприятиме усуненню існуючих прогалин і наблизить правову систему України до європейських стандартів.* Текст: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2025/3_2025/part_2/20.pdf

16. **Денисова Д. Топ-5 схем, як шахраї крадуть гроші з карткових рахунків** [Електронний ресурс] / Дар'я Денисова // Focus.ua : [вебсайт]. – 2025. – 28 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що інтернет-шахрайство вже давно перестало бути примітивним явищем – сьогодні це складні, технологічно витончені атаки, що ґрунтуються на детальному аналізі поведінки користувачів. Як повідомила юристка М. Кузьменко, серед найбільш поширених схем інтернет-шахрайства, а також тих, які найскладніше виявити, вирізняються фішинг і його варіації. За її словами, це одна з наймасовіших форм атак, яка передбачає отримання персональних даних. Розглянуто всі найпоширеніші схеми шахрайських операцій з картками. Серед них: deerfake-відео та голосове шахрайство, смс- і месенджер-шахрайство, фішинг та його варіації, шахрайські застосунки та фейкові оновлення, підміна контактів і*

повідомлень. Вказано, чи є шанс повернути гроші і спіймати інтернет-шахрая. Як зазначила фахівчиня, в Україні фішинг та інші форми онлайн-шахрайства кваліфікують за декількома статтями Кримінального кодексу України (КК України), серед яких ст. 190 КК України -шахрайство; ст. 209 КК України — легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом тощо. Вказано, що розслідування інтернет-шахрайства в Україні здійснюють кілька уповноважених органів. Основним є Кіберполіція України — спеціалізований підрозділ Національної поліції України (НПУ), який займається виявленням, документуванням і припиненням кіберзлочинів, зокрема пов'язаних із шахрайством в Інтернеті. Текст: <https://focus.ua/uk/economics/716480-nayposhirenishi-shemi-internet-shahraystva-yurist-rozpoviv-yak-zahistitisya>

17. **Задоя К. П. Генеза інституту командної відповідальності в міжнародному кримінальному праві** [Електронний ресурс] / К. П. Задоя // Право і сусп.во. – 2025. – № 3, т. 1. – С. 240-249. Досліджено становлення й розвиток інституту командної відповідальності в міжнародному кримінальному праві, що відображено в ст. 31-1 Кримінального кодексу України (КК України) після ратифікації Римського статуту Міжнародного кримінального суду (МКС). Окреслено еволюцію цього правового інституту від його зародження після Другої світової війни до сучасного регулювання у Римському статуті. Вказано, що початкове становлення командної відповідальності відбулося в межах діяльності військових трибуналів, що діяли після Другої світової війни на теренах Європи та Далекого Сходу, та які констатували, що міжнародне право покладає на військових командирів обов'язок запобігати злочинам підлеглих, а невиконання цього обов'язку є підставою для індивідуальної кримінальної відповідальності командирів. Зокрема вказано, що в статтях 7(3) і 6(3) статутів міжнародних кримінальних трибуналів для Югославії та Руанди було уточнено як суб'єктивні, так і об'єктивні критерії відповідальності начальників, а в ст. 86(2) Додаткового протоколу I до Женевських конвенцій, що стосується

захисту жертв міжнародних збройних конфліктів, закріплено обов'язки військових командирів реагувати на воєнні злочини підлеглих в міжнародному договірному праві. Текст:

http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2025/3_2025/part_1/37.pdf

18. **Задоя К. П. Проблеми юридичної природи інституту кримінальної відповідальності військових командирів, інших осіб, які фактично діють як військові командири, та інших начальників (командної відповідальності)** [Електронний ресурс] / К. П. Задоя // Юрид. наук. електрон. журн. – 2025. – № 6. – С. 174-176. *Розглянуто проблеми юридичної природи інституту кримінальної відповідальності військових командирів, інших осіб, які фактично діють як військові командири, та інших начальників (інституту командної відповідальності), відповідно до ст. 31-1 Кримінального кодексу України (КК України). Вказано, що зазначена норма була запроваджена у зв'язку з ратифікацією Римського статуту Міжнародного кримінального суду (МКС) і ґрунтується на положеннях його ст. 28. Доведено, що інститут командної відповідальності не охоплює відповідальності за віддання наказу, та констатовано, що таке діяння згідно з міжнародним і національним правом є проявом співучасті в кримінальному правопорушенні.* Текст: http://lsej.org.ua/6_2025/37.pdf

19. **Зайцев Р. С. Визнання організацій терористичними в Україні: шляхи вдосконалення та імплементація міжнародного досвіду** [Електронний ресурс] / Р. С. Зайцев, К. В. Скакун, М. В. Соколовський // Право і сусп-во. – 2025. – № 3, т. 2. – С. 132-140. *Здійснено комплексний аналіз нормативно-правового регулювання визнання організацій терористичними в Україні та окреслено перспективи його вдосконалення відповідно до міжнародних стандартів. Досліджено законодавчу базу, що включає Кримінальний кодекс України (КК України), закони України "Про боротьбу з тероризмом" та "Про санкції", підзаконні акти, які визначають процедури визнання організацій терористичними та застосування санкцій. Окрему увагу приділено ролі державних органів у формуванні та реалізації*

державної політики у сфері боротьби з тероризмом, серед яких - Служба безпеки України (СБУ), Антитерористичний центр, Кабінет Міністрів України (КМ України), Рада національної безпеки і оборони (РНБО), Міністерство закордонних справ (МЗС). Висвітлено досвід Великої Британії, США та Австралії щодо протидії тероризму шляхом фінансового блокування, оперативного реагування та парламентського контролю. Текст: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2025/3_2025/part_2/21.pdf

20. **Здоровило Т. Група лікарів у Києві організовувала незаконний виїзд за кордон для військовозобов'язаних** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 29 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про затримання працівниками Державного бюро розслідувань (ДБР) трьох лікарів однієї з комунальних лікарень Києва, які отримували неправомірну вигоду від організації виїзду громадян призовного віку за кордон – влаштовували бажаним уникнути військової служби фіктивне стаціонарне лікування на підставі вигаданого діагнозу. Зазначено, що наразі фігурантам справи повідомлено про підозру у незаконному переправленні осіб через державний кордон, службовому підробленні та одержанні неправомірної вигоди відповідно до статей 332, 366, 368 Кримінального кодексу України (КК України).* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/190544/>

21. **Здоровило Т. Корупція при закупівлі БПЛА та засобів РЕБ: командир в/ч Нацгвардії обрано запобіжний захід** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 5 серп. – Електрон. дані. *Йдеться про рішення Вищого антикорупційного суду (ВАКС) у справі керівника військової частини полковника Василя Мишанського, який, за словами прокурора Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП) Віталія Рибалкіна, нібито отримав 250 тис. грн винагороди за купівлю дорожчих радіолокаційних систем у приватного підприємства. Зазначено, що суд обрав В. Мишанському запобіжний захід у вигляді тримання під*

вартою із альтернативною застави у розмірі 2 млн грн. Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/190655/>

22. **Здоровило Т. "Кріт" у ПС України готував удари рашистів по аеродромах базування F-16 та Mirage 2000** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 30 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про викриття військовою контррозвідкою Служби безпеки України (СБУ) за сприяння Головнокомандувача Збройних сил України (ЗСУ) агента російської воєнної розвідки, яким виявився льотчик-інструктор, майор однієї з авіабригад ЗСУ. Як встановило розслідування, цей агент виконував одночасно декілька ворожих завдань, зокрема передавав інформацію для підготовки нових ракетно-дронових атак РФ по об'єктах Повітряних сил, у тому числі по аеродромах базування літаків F-16, Mirage 2000 та Су-24. Наразі співробітники СБУ задокументували злочини агента, затримали його та планують повідомити затриманому про підозру за ч. 2 ст. 111 Кримінального кодексу України (КК України) – державна зрада, вчинена в умовах воєнного стану.* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/190570/>

23. **Здоровило Т. НАБУ і САП розповіли подробиці викриття нардепа й чиновників на хабарі** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 2 серп. – Електрон. дані. *Подано інформацію Національного антикорупційного бюро України та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури щодо проведення заходів з викриття осіб причетних до вчинення корупційного злочину, серед яких чинний народний депутат України, очільники районної та міської військових цивільних адміністрацій, військовослужбовці Національної гвардії України (НГУ). Виявлено схему, яка полягала в укладенні державних контрактів із підприємствами-постачальниками за завідомо завищеними цінами, і наразі чотири особи затримано в порядку ст. 208 Кримінального процесуального кодексу України (КПК України). Представники НАБУ та САП наголосили, що проведення цієї операції стало можливим завдяки Закону № 4560-IX, підписаного Президентом України, який усунув низку бар'єрів у роботі*

антикорупційних органів і сприяв стабільності їхньої діяльності у чутливих для держави розслідуваннях. Текст:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/190603/>

24. **Здоровило Т. Резонансні викриття НАБУ і САП: Зеленський очікує справедливих покарань, а КМУ - ініціював звільнення голови Мукачівської РДА** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 2 серп. – Електрон. дані. *Наведено коментар Президента України Володимира Зеленського під час вечірнього звернення 2 серпня 2025 р. щодо викриття Національним антикорупційним бюро України і Спеціалізованою антикорупційною прокуратурою зловживань на закупівлях РЕБ та FPV-дронів. Глава держави назвав дії корупціонерів "абсолютно аморальними" і наголосив на необхідності повної й справедливої відповідальності, зазначивши, що "ми розраховуємо на справедливі вироки". Зазначено, що серед осіб, яких НАБУ і САП викрили в масштабній корупції - народний депутат від фракції "Слуга народу" Олексій Кузнєцов, голова Мукачівської райдержадміністрації (РДА) й колишній голова Луганської обласної військової адміністрації (ОВА) Сергій Гайдай, начальник Рубіжанської міської військової адміністрації (МВА) Луганської області Андрій Юрченко. Своєю чергою, Кабінет Міністрів України (КМУ) на своєму засіданні ініціював звільнення з посади голови Мукачівської РДА Сергія Гайдая, а членство народного депутата Олексія Кузнєцова у фракції "Слуга народу" буде призупинено на час розслідування, його також можуть виключити з партії.* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/190605/>

25. **Здоровило Т. СБУ запобігла фсб ліквідувати командира 108-го окремого батальйону "Вовки Да Вінчі"** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 29 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про проведену Службою безпеки України (СБУ) операцію, у результаті якої вдалось запобігти замовному вбивству командира 108-го окремого батальйону Збройних сил України (ЗСУ) "Вовки Да Вінчі" Сергія Філімонова. За матеріалами справи, замах на нього готувала ФСБ Росії, а*

для вчинення злочину російська спецслужба завербувала жителя Дніпропетровщини під виглядом роботи на СБУ. Зазначено, що агентурні операції "під чужим прапором" є досить новою тактикою для російської спецслужби, коли під час вербувальних бесід представники ФСБ видають себе за співробітників СБУ і ставлять завдання агентам нібито в інтересах України. Наразі за процесуального керівництва Офісу Генерального прокурора (ОГП) затриманому повідомлено про підозру за ст. 263 Кримінального кодексу України (КК України) – незаконне зберігання зброї та боєприпасів. Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/190534/>

26. **Здоровило Т. "Світить" довічне: агент білоруського КДБ шпигував на північному прикордонні України** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 28 лип. – Електрон. дані. Подано повідомлення Служби безпеки України (СБУ) про викриття планів спецслужб Білорусі отримати агентурні дані про оборону північного кордону України. Затримано місцевого безробітного - агента білоруського КДБ, який шпигував за українськими військами, фіксував фортифікаційні споруди Сил оборони, намагався виявити військові ешелони, які рухаються місцевими коліями або перебувають на транзитних станціях Укрзалізниці. Наразі зловмисник перебуває під вартою, і на підставі зібраних доказів слідчі СБУ повідомили агенту про підозру за ч. 2 ст. 111 Кримінального кодексу України (КК України) - державна зрада, вчинена в умовах воєнного стану. Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/190513/>

27. **Зеленчук В. О. Кримінально правова характеристика пропаганди геноциду** [Електронний ресурс] / Володимир Олегович Зеленчук // Наук. перспективи. – 2025. – № 6. – С. 733-743. Розглянуто питання кримінальної відповідальності за пропаганду геноциду. Окреслено склад та елементи цього суспільно небезпечного діяння. Визначено відмінності нормативного закріплення діяння пропаганди геноциду в національній та міжнародній системах кримінального права. Акцентовано на доцільності об'єднання в спільну категорію "пропаганда геноциду"

окремих ознак таких діянь як розпалювання мови ворожнечі, підбурювання до геноциду, публічні заклики до нього. Висвітлено практику кваліфікації цього злочину міжнародними кримінальними трибуналами та українськими судами. Текст: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/25934/25908>

28. **Йосипов А. Чи є це кінцем свавільних обшуків? Аналіз законопроекту № 13599, на який чекала адвокатура – блог адвоката Андрія Йосипова** [Електронний ресурс] / Андрій Йосипов // Юрид. практика. – 2025. – 7 серп. — Електрон. дані. *Проаналізовано норми законопроекту № 13599 від 04.08.2025 "Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо посилення захисту прав людини під час проведення обшуку", мета якого – вирішення з урахуванням вимог Конституції України та практики Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) проблеми проведення обшуку без попередньої санкції суду. Найважливішим досягненням законопроекту визнано встановлення у ст. 233 Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) чіткого та вичерпного переліку невідкладних випадків, що дозволяють проникнення до житла без ухвали суду, а саме: врятування життя людей, запобігання безпосередній загрозі їхньому здоров'ю, статевій свободі чи особистій безпеці; безпосереднє переслідування осіб, які підозрюються у вчиненні конкретних, переважно насильницьких та тяжких злочинів; затримання під час вчинення злочину осіб, підозрюваних в отриманні неправомірної вигоди відповідно до статей 368, 369 Кримінального кодексу України (КК України), що зберігає ефективність боротьби з корупцією для Національного антикорупційного бюро України (НАБУ). Окрім того, запроваджується дієвий механізм пост-контролю шляхом внесення змін до низки статей КПК України. Констатовано, що законопроект № 13599 є якісним кроком уперед на шляху до захисту фундаментальних прав людини, адже він змінює саму філософію підходу, обмежуючи свавілля і посилюючи судовий контроль.* Текст: <https://pravo.ua/chy-ie-tse-kintsem-svavilnykh-obshukiv-analiz->

29. **Івашко С. В. Проблеми допустимості доказів, отриманих у порядку міжнародної правової допомоги: національний та міжнародний підходи** [Електронний ресурс] / С. В. Івашко, О. В. Шипілов // Юрид. наук. електрон. журн. – 2025. – № 6. – С. 195-198. *Розглянуто основні форми міжнародної правової допомоги у кримінальному процесі, серед яких: обмін доказовою інформацією; надання екстрадиційної допомоги; процесуальний супровід обшуків та інших слідчих (розшукових) дій. Проаналізовано положення Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) та підзаконних нормативно-правових актів, що регулюють порядок визнання та використання доказів, отриманих за міжнародними запитами. Окреслено підходи Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ), який, не обмежуючись формальним аналізом допустимості доказів, надає перевагу комплексній оцінці дотримання принципу справедливого судового розгляду. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення законодавства України у сфері взаємного визнання доказів та надано рекомендації для судів щодо критеріїв допустимості доказів, здобутих у межах міжнародних запитів про правову допомогу. Текст: http://lsej.org.ua/6_2025/45.pdf*

30. **Карпова О. С. Способи вчинення крадіжок зі складів та баз зберігання товарів** [Електронний ресурс] / Оксана Сергіївна Карпова // Наук. перспективи. – 2025. – № 6. – С. 753-764. *Досліджено спосіб вчинення кримінальних крадіжок зі складів і баз зберігання товарів як сукупність трьох складових: готування, безпосереднього вчинення та приховування злочину. Виокремлено підготовчі дії злочинців перед вчиненням злочину та безпосередньо на місці його вчинення. Доведено, що спосіб безпосереднього вчинення злочину можна поділити на дві категорії: проникнення в складське приміщення шляхом злому огорожень; відкритим доступом до майна, що зберігається на складі. Наголошено, що спосіб вчинення кримінального правопорушення при розслідуванні крадіжок зі*

складів є визначальним для формування інших елементів криміналістичної характеристики, а саме: слідової картини, обстановки злочину, ознак злочинця та потерпілого. Текст:

<http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/25936/25910>

31. **Катишев К. Нардепа Кузнєцова покарають за корупційний скандал** [Електронний ресурс] / Костянтин Катишев // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2025. – 2 серп. — Електрон. дані. Наведено тези допису в "Телеграм" голови фракції "Слуга народу" у Верховній Раді України (ВР України) Давида Арахамії про зупинення на час розслідування членства у фракції народного депутата Олексія Кузнєцова, якого (разом із очільниками районної та міської адміністрацій, військовослужбовцями Національної гвардії України) викрили на хабарі антикорупційні органи України. За словами Д. Арахамії, фракція повністю підтримує ефективні дії Національного антикорупційного бюро України (НАБУ) та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП) щодо протидії корупції й очікує на судовий розгляд цієї справи у відповідні терміни. Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4804567-nardepa-kuznietsova-pokarauit-za-koruptsiinyi-skandal>

32. **Київська облпрокуратура викрила системну корупцію в органах місцевого самоврядування, комунальній сфері, енергетиці та лісовій галузі** [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2025. – 30 лип. – Електрон. дані. Йдеться про повідомлення Офісу Генерального прокурора (ОГП), у якому зазначено, що Київська обласна прокуратура повідомила про підозри 29 особам у завданні збитків державі на 48,375 млн грн. Надано інформацію про кримінальні провадження щодо порушень у сфері: використання землі, тепла й тарифів, лісового господарства, медицини, дорожнього будівництва, комунального майна, грантів. Зазначено, що серед підозрюваних – депутати, державні службовці, директори комунальних підприємств та різні посадовці громад. Текст: <https://pravo.ua/kyivska->

oblapkuratura-vykryla-systemnu-koruptsiuu-v-orhanakh-mistsevoho-samovriaduvannia-komunalnii-sferi-enerhetytsi-ta-lisovii-haluzi/

33. **Клименко О. Керівник САП Олександр Клименко: "Колектив не розуміє, чому їхні колеги сидять, а реальних доказів порушення закону ніхто не надав"** [Електронний ресурс] / Олександр Клименко ; спілкувалася Інна Ведернікова // Дзеркало тижня. – 2025. – 7 серп. — Електрон. дані. *Наведено інтерв'ю з керівником Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП) Олександром Клименком про тиск на антикорупційні органи з боку правоохоронної та політичної верхівки, затримання детективів Національного антикорупційного бюро України (НАБУ), втручання Служби безпеки України (СБУ), а також про внутрішній опір у системі влади щодо справ, які торкаються близького оточення Президента України Володимира Зеленського. Обговорено прецеденти – справи О. Чернишова, Т. Міндіча, Р. Шурми, О. Резнікова. О. Клименко наголосив на відсутності політичної волі до боротьби з топкорупцією, небезпеці руйнування незалежності НАБУ та САП, а також потребі створення окремого незалежного експертного органа.* Текст: <https://zn.ua/ukr/POLITICS/kerivnik-sap-oleksandr-klimenko-kolektiv-ne-rozumije-chomu-jikhni-kolehi-sidjat-a-realnih-dokaziv-porushennja-zakonu-nikh-to-ne-nadav.html>

34. **Клімова В. В. Механізми протидії втягненню у терористичну діяльність: порівняльно-правовий аналіз законодавства України та права Європейського Союзу** [Електронний ресурс] / В. В. Клімова // Юрид. наук. електрон. журн. – 2025. – № 6. – С. 177-180. *Досліджено правові та інституційні механізми протидії втягненню осіб у терористичну діяльність у законодавстві України та Європейського Союзу (ЄС). Акцентовано на важливості запобігання радикалізації як на ранніх етапах, так і під час виявлення ознак залучення до терористичних угруповань Здійснено порівняльно-правовий аналіз положень Кримінального кодексу України (КК України) та Директиви ЄС 2017/541 про боротьбу з тероризмом, що*

дозволило виявити ключові відмінності у змістовному та концептуальному підході до правового регулювання цього явища. Надано низку рекомендацій щодо гармонізації українського кримінального законодавства з європейськими стандартами та впровадження ефективних програм реінтеграції осіб з груп ризику, а також посилення інституційної спроможності держави у сфері забезпечення національної безпеки. Текст: http://lsej.org.ua/6_2025/38.pdf

35. **Колісник С. А. Кримінально-правові аспекти відмежування використання малолітньої дитини для жебрацтва від суміжних кримінальних правопорушень** [Електронний ресурс] / Сергій Анатолійович Колісник, Наталія Олександрівна Симоненко // Наук. перспективи. – 2025. – № 6. – С. 776-788. *У контексті статей Кримінального кодексу України (ККУ України) досліджено проблематику використання малолітніх дітей для жебрацтва, що має важливе соціальне та правове значення в умовах сучасної України. Здійснено аналіз об'єкта, суб'єкта, об'єктивної та суб'єктивної сторін відповідних кримінальних правопорушень. Окреслено відмінності між експлуатацією дитини у формі жебрацтва, яке передбачає систематичне залучення малолітніх із метою отримання матеріальної вигоди, та втягненням у протиправну діяльність, що може передбачати інші форми кримінально протиправних діянь. Розглянуто соціально-кримінологічні фактори, що сприяють використанню малолітніх дітей для жебрацтва, а також наслідки таких діянь для фізичного та психічного здоров'я дітей. Висвітлено актуальну судову практику та на основі виявлених проблемних питань сформульовано рекомендації щодо конкретизації окремих норм, що сприятиме підвищенню якості кваліфікації кримінальних правопорушень у цій сфері.* Текст: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/25938/25912>

36. **Комітет з питань правоохоронної діяльності розглянув президентський законопроект щодо посилення повноважень НАБУ і САП та низку альтернативних ініціатив** [Електронний ресурс]

/ Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2025. – 31 лип. [№ 401]. – Електрон. дані. *Йдеться про те, що 30 липня 2025 р. відбулося позачергове засідання Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань правоохоронної діяльності, на якому було розглянуто поданий Президентом України Володимиром Зеленським проєкт Закону України "Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України і деяких законодавчих актів України щодо посилення повноважень Національного антикорупційного бюро України та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури"* (реєстр. №13533), а також шість альтернативних законопроєктів: №№13533-1, 13533-2, 13533-3, 13533-4, 13533-5 та 13533-6. Текст: <https://www.golos.com.ua/article/385581>

37. Короїд Ю. М. Особливості розгляду кримінальних проваджень в апеляційній інстанції [Електронний ресурс] / Ю. М. Короїд // Юрид. наук. електрон. журн. – 2025. – № 6. – С. 216-219. *Розглянуто право на оскарження судового рішення, яке відноситься до основоположних прав громадян в кримінальному процесі. Зазначено, що апеляція вважається однією з класичних форм оскарження судових рішень, притаманних континентальній моделі судочинства. Встановлено, що апеляційне провадження є окремою стадією кримінального процесу, яка суттєво відрізняється від судового провадження в суді першої інстанції та касаційного провадження перш за все процедурою судового розгляду. Окреслено норми Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) щодо процедури розгляду кримінальних проваджень в суді апеляційної інстанції.* Текст: http://lsey.org.ua/6_2025/46.pdf

38. Кучинська І. В. Екологічні наслідки незаконного виробництва наркотичних засобів і психотропних речовин: проблеми, ризики та міжнародний досвід ремедіації [Електронний ресурс] / Ірина Вікторівна Кучинська // Наук. перспективи. – 2025. – № 6. – С. 789-799. *Досліджено правову проблему протидії незаконному виробництву наркотичних засобів і психотропних речовин в умовах воєнного стану в*

Україні. Розглянуто вплив діяльності підпільних нарколабораторій і гідропонних плантацій не лише як кримінального явища, а й як джерела серйозних екологічних загроз, що потребують нормативно-правового регулювання. Здійснено порівняльно-правовий аналіз міжнародного досвіду США, Канади, Європейського Союзу (ЄС), Австралії, Нової Зеландії у сфері правового забезпечення виявлення, ліквідації та екологічної ремедіації територій, забруднених у результаті функціонування незаконних нарковиробництв. Наголошено, що незаконне виробництво наркотичних засобів і психотропних речовин виходить за межі виключно кримінально-правової проблематики та потребує комплексного правового врегулювання в контексті національної безпеки, охорони довкілля та постконфліктного відновлення України.

Текст:

<http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/25939/25913>

39. Лепей М. В. Проблемні питання дотримання заходів безпеки учасників кримінального процесу під час проведення слідчих (розшукових) дій [Електронний ресурс] / Михайло Васильович Лепей // Успіхи і досягнення у науці. – 2025. – № 7. – С. 62-70. Досліджено теоретичні і практичні аспекти дотримання заходів безпеки учасників кримінального процесу під час проведення слідчих (розшукових) дій. Висвітлено значення цього інституту для сучасної слідчої практики, у тому числі при плануванні та проведенні слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні. Визначено перспективи подальшого розвитку інституту забезпечення безпеки учасників кримінального провадження з урахуванням сучасних технологічних і наукових досягнень. Зроблено висновок про доцільність та ефективність використання інституту забезпечення безпеки учасників кримінального провадження як інструменту підвищення якості та результативності слідчої діяльності.

Текст:

<http://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/26756/26731>

40. Максименко К. Право на захист під час досудового розслідування: гарантія чи ілюзія в умовах недосконалого

процесуального контролю? [Електронний ресурс] / Каріна Максименко // Юрид. газ. – 2025. – 8 серп. – Електрон. дані. *За словами автора статті, ефективність кримінального провадження та довіра до системи правосуддя напряду залежать від балансу між повноваженнями сторони обвинувачення та можливістю сторони захисту реалізувати своє право на захист. Невід’ємну роль у підтримці цього балансу відіграє процесуальний контроль на етапі досудового розслідування. Проаналізовано недоліки ст. 303 Кримінального процесуального кодексу України (КПК України), яка обмежує можливість оскарження дій слідчого та прокурора під час досудового розслідування. Автор критикує формальний підхід до судового контролю, що унеможлиблює своєчасний захист прав учасників процесу. Запропоновано законодавчі зміни для розширення судових повноважень і запровадження ефективного механізму оскарження ще на досудовому етапі.* Текст: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/kriminalne-pravo-ta-proces/pravo-na-zahist-pid-chas-dosudovogo-rozsliduvannya-garantiya-chi-ilyuziya-v-umovah-nedoskonalogo-pro.html>

41. **Мамченко Н. У Верховній Раді зареєстровано вже сім законопроектів щодо повноважень НАБУ і САП** [Електронний ресурс] / Наталя Мамченко // Суд.-юрид. газ. – 2025. – 29 лип. – Електрон. дані. *Надано інформацію про зареєстровані у Верховній Раді України (ВР України) законопроекти стосовно повноважень Національного антикорупційного бюро України і Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, які за процедурою відносяться до предмету відання профільного Комітету ВР України з питань правоохоронної діяльності. Зокрема зазначено, що поданий Президентом України Володимиром Зеленським 24.07.2025 законопроект № 13533 скасовує більшість змін, які були введені прийнятим 22.07.2025 законопроектом № 12414 щодо НАБУ і САП. Разом із тим, зареєстрований законопроект № 13531 пропонує скасувати загалом усі внесені законопроектом № 12414 зміни до Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) та до Закону*

про прокуратуру щодо статусу НАБУ і САП, включно зі спрощеним порядком призначення прокурорів. Текст:

<https://sud.ua/uk/news/publication/337196-v-verkhovnoy-rade-zaregistrirovano-uzhe-sem-zakonoproektov-o-polnomochiyakh-nabu-i-sap>

42. **Мамченко Н. У Раді зареєстрували законопроект про відбір очільників НАБУ і САП Національною асамблеєю Героїв України** [Електронний ресурс] / Наталя Мамченко // Суд.-юрид. газ. – 2025. – 29 лип. – Електрон. дані. *Окреслено ключові норми альтернативного до президентського законопроекту № 13533-3 авторства лідерки партії "Батьківщина" Юлії Тимошенко та групи депутатів від фракції "Батьківщина". Законопроектом пропонується здійснювати відбір директора Національного антикорупційного бюро України та керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Національною асамблеєю Героїв України відповідно до результатів відкритого конкурсного відбору. Окрім того, передбачено внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) та Закону "Про прокуратуру" щодо відновлення конструкції, яка забезпечує виключну підслідність кримінальних правопорушень, що належать до компетенції НАБУ та автономність процесуального керівництва у межах САП.* Текст: <https://sud.ua/uk/news/publication/337204-v-rade-zaregistrirovan-zakonoproekt-ob-otbore-rukovoditeley-nabu-i-sap-natsionalnoy-assambleey-geroev-ukrainy>

43. **Марко С. І. Кримінальні правопорушення проти довкілля: аналіз об'єктивних ознак ризиків** [Електронний ресурс] / Сергій Іванович Марко // Наук. перспективи. – 2025. – № 6. – С. 827-839. *Досліджено особливості об'єктивних ознак кримінальних правопорушень проти довкілля. Встановлено, що характерними ознаками видового об'єкта кримінальних правопорушень проти довкілля є суспільні відносини, якими забезпечується охорона довкілля, раціональне використання його ресурсів та екологічна безпека довкілля. Проаналізовано відповідні норми Кримінального кодексу України (КК України) та вказано, що для з'ясування змісту відповідної*

кримінально-правової заборони у зазначеній сфері необхідно керуватися також екологічним законодавством. Текст:

<http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/25942/25916>

44. **Москаленко Ю. Ексначальник СІЗО Таганрогу особисто наказував катувати Вікторію Рощину. Нацполіція оголосила йому підозру** [Електронний ресурс] / Юлія Москаленко // Дзеркало тижня. – 2025. – 7 серп. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що українські правоохоронці повідомили про підозру ексначальнику СІЗО № 2 у Таганрозі (РФ) за організацію системних тортур і жорстокого поводження із незаконно утримуваними громадянами України, зокрема журналісткою Вікторією Рощиною, яку катували до смерті. Слідство встановило, що утримання журналістки супроводжувалося фізичними та психологічними знущаннями, порушенням норм Женевської конвенції, а сам начальник особисто віддавав злочинні накази. Йому інкримінують воєнні злочини за Кримінальним кодексом України (КК України).* Текст: <https://zn.ua/ukr/war/eksnachalnik-sizo-tahanrohu-osobisto-nakazuvav-katuvati-viktoriju-roshchinu-natspolitsija-oholosila-jomu-pidozru.html>

45. **Москаленко Ю. Інститут угод зі слідством – нормальна світова практика, але не такий, як пропонували "слуги" з Арахамією – голова САП** [Електронний ресурс] / Юлія Москаленко // Дзеркало тижня. – 2025. – 8 серп. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що очільник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП) Олександр Клименко в інтерв'ю "ZN.UA" пояснив необхідність розвитку інституту угод зі слідством. За його словами, це дозволить розвантажити Вищий антикорупційний суд (ВАКС), уникнути закриття справ через строки давності та зосередитись на ключових фігурантах. Попри провал законопроекту №11340, який критикували через ризики "відкупу" топкорупціонерів, О. Клименко вважає, що належно оформлені угоди (з визнанням провини, відшкодуванням збитків і наданням доказів) є цивілізованим і необхідним інструментом. Він наголосив: справжня*

проблема - це не угоди, а бюрократичні та часові обмеження судової системи. Текст: <https://zn.ua/ukr/POLITICS/institut-uhod-zi-slidstvom-normalna-svitova-praktika-ale-ne-takij-jak-proponovali-sluhi-z-arakhamijeju-holova-sap.html>

46. **На Івано-Франківщині викрито схему заволодіння майже 19 млн грн під час надання послуг з теплопостачання** [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2025. – 6 серп. – Електрон. дані. *За інформацією* *Офісу Генерального прокурора (ОГП), слідчі поліції під процесуальним керівництвом Івано-Франківської обласної прокуратури повідомили про підозру колишнім директорам ТОВ "Івано-Франківськ Теплоенерго" та ДМП "Івано-Франківськтеплокомуненерго". Слідство встановило, що колишній директор ТОВ "Івано-Франківськ Теплоенерго" заволодів майже 11 млн грн коштів громади через завищення обсягів теплопостачання та заниження втрат теплової енергії. Директор ДМП "Івано-Франківськтеплокомуненерго" допустив службову недбалість, підписавши умови договору з фіктивними втратами та акти наданих послуг, що призвело до зайвих витрат комунального підприємства на 8 млн грн.* Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/na-ivanofrankivshchini-vikrito-shemu-zavolodinnya-mayzhe-19-mln-grn-pid-chas-nadannya-poslug-z-teplo.html>

47. **Нестерчук Л. П. Теоретико-правові основи правозахисної діяльності прокуратури в Україні** [Електронний ресурс] / Лілія Петрівна Нестерчук, Ірина Олександрівна Кісліцина // Наук. перспективи. – 2025. – № 6. – С. 851-862. *Розглянуто роль прокуратури у державному механізмі забезпечення та захисту прав і свобод людини та громадянина. З'ясовано, що прокуратура виступає органом, покликаним охороняти стабільність і невід'ємність основних прав людини та громадянина. Наголошено, що базисом сучасної парадигми взаємовідносин державних органів із людиною, органів прокуратури з людиною мають виступати принципи верховенства права та законності. Вказано, що реформування прокуратури та кримінального процесуального законодавства з урахуванням європейського*

вектора розвитку України зумовило скорочення її функцій та їх перерозподіл між різними державними органами, але обсяг прокурорської діяльності з правозахисту не зменшився в межах реалізації її повноважень, зокрема у напряду забезпечення інституту представництва прав громадян у суді.

Текст: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/25944/25918>

48. **Ніколаєнко Т. Хто такий Тимур Міндіч – від майже зятя Коломойського до куратора енергетики і фігуранта справи НАБУ** [Електронний ресурс] / Тетяна Ніколаєнко // Цензор. НЕТ : [інтернет-портал]. – 2025. – 29 лип. – Електрон. дані. *Надано інформацію про Тимура Міндіча, який є фігурантом справи Національного антикорупційного бюро України щодо розкрадання державних коштів. Висвітлено деякі обставини кримінальної справи, порушеної проти Т. Міндіча.* Текст: <https://censor.net/ua/resonance/3565787/hto-takyyi-tymur-mindich-figurant-spravy-nabu-schodo-rozkradannya-derjavnyh-koshtiv>

49. **Обшалов А. С. Особливості отримання та перевірки оперативної інформації у кримінальному судочинстві** [Електронний ресурс] / Артем Сергійович Обшалов // Успіхи і досягнення у науці. – 2025. – № 7. – С. 86-101. *Досліджено особливості та правові механізми отримання, перевірки й легалізації оперативної інформації у кримінальному судочинстві з урахуванням сучасної судової практики, міжвідомчої та міжнародної взаємодії, а також потреби забезпечення законності та дотримання прав людини в умовах підвищеного безпекового ризику. Приділено увагу питанням взаємодії правоохоронних органів між собою та з міжнародними структурами - Інтерполом, Європолом та іншими організаціями, що дозволяє вчасно реагувати на транснаціональні злочини, зокрема такі, як торгівля людьми, фінансові схеми чи кіберзагрози. Проаналізовано судову практику та відзначено роль адвоката, який має відслідковувати законність використання оперативної інформації.* Текст: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/26758/26733>

50. **Опанасенко Н. О. Військові кримінальні правопорушення проти порядку проходження військової служби: детермінація та шляхи запобігання** [Електронний ресурс] / Наталія Олегівна Опанасенко // Наук. перспективи. – 2025. – № 6. – С. 863-872. *Розглянуто актуальні питання запобігання військовим кримінальним правопорушенням, що посягають на встановлений порядок проходження військової служби. Виявлено ключові фактори, які впливають на дисципліну та правопорядок у військових формуваннях. Зроблено висновок, що правопорушення проти порядку проходження військової служби є досить складним явищем - результатом поєднання багатьох факторів, які можуть варіюватися в залежності від конкретної ситуації та обставин, а отже й впливати на поведінку військовослужбовця. Окреслено індивідуально-особистісні детермінанти, які залежать від психологічних і характерологічних особливостей самої особистості військовослужбовця, такі як правовий нігілізм, психологічна нестійкість, сімейні проблеми тощо. Запропоновано комплекс заходів, спрямованих на запобігання військовим кримінальним правопорушенням.* Текст: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/25945/25919>

51. **Офіс Генпрокурора: Екскерівництво Держпродспоживслужби Вінницької області підозрюється в корупції** [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2025. – 9 серп. – Електрон. дані. *За інформацією пресслужби Офісу Генерального прокурора (ОГП), колишнім керівникам Держпродспоживслужби у Вінницькій області повідомлено про підозру у вимаганні 12 тис. доларів хабаря за надання службового житла. Одного з них затримали під час отримання частини суми. У другого під час обшуку виявили наркотики. Обом інкримінують одержання неправомірної вигоди (ч. 3 ст. 368 КК України), одному - також незаконне зберігання наркотиків (ч. 1 ст. 309 КК України). Суду подано клопотання про взяття під варту із заставою понад 3 млн грн. Триває досудове розслідування.* Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/ofis-genprokurora-ekskerivnictvo-derzhprodspozhivsluzhbi-vinnickoyi-oblasti-pidozryuetsya-v-korupciy.html>

52. **Пашковський М. І. "Ранні" виявлення, фіксація та збереження цифрової інформації з відкритих джерел у кримінальних провадженнях щодо злочинів війни: до питання про процесуальну форму** [Електронний ресурс] / Микола Іванович Пашковський // Наук. перспективи. – 2025. – № 6. – С. 873-889. *Досліджено проблеми отримання цифрової інформації з відкритих джерел у кримінальних провадженнях щодо злочинів, вчинених у зв'язку з російською агресією проти України та міжнародним збройним конфліктом. Окреслено три основні стратегії отримання такої інформації стороною обвинувачення та виявлено системні ризики, пов'язані з динамічністю цифрового середовища, характером створення контенту та технічними особливостями збирання та збереження електронних доказів. Констатовано, що часовий розрив між виявленням інформації з відкритих джерел та її процесуальною фіксацією створює ризики втрати важливих доказів, а спрощені форми збирання інформації оперативними підрозділами не завжди відповідають вимогам цифрової криміналістики. Розглянуто концепцію "раннього збереження" цифрової інформації з відкритих джерел, яка передбачає невідкладну фіксацію потенційно важливих доказів із дотриманням міжнародних стандартів цифрової криміналістики ще до початку повноцінного досудового розслідування конкретних епізодів злочинів. Це дозволить запобігти втраті доказів внаслідок динамічності цифрового середовища та забезпечить високу якість збережених даних для подальшого використання у кримінальному провадженні.*

Текст:

<http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/25946/25920>

53. **Плутницька К. М. Злочини проти людяності в контексті національного та міжнародного кримінального права** [Електронний ресурс] / Катерина Миколаївна Плутницька // Успіхи і досягнення у науці. – 2025. – № 7. – С. 138-145. *Досліджено злочини проти людяності як складної правової категорії, що має особливе значення для сучасного міжнародного та національного кримінального права. З урахуванням актуальних політико-*

правових реалій, зокрема повномасштабної агресії РФ проти України, проаналізовано сутність цих злочинів через призму їх нормативного закріплення в Римському статуті Міжнародного кримінального суду (МКС) та в Кримінальному кодексі України (КК України), доповненому ст.. 442-1. Розглянуто ознаку "політики держави або організації" як організаційного контексту злочину, що є однією з головних складових у доказуванні на практиці, та висвітлено різні підходи до визначення катування. Наведено приклади міжнародної судової практики та виявлено як позитивні зрушення, так і слабкі місця, у гармонізації національного права з міжнародним.

Текст: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/26762/26737>

54. Попов К. Л. Невиконання судового рішення в Україні: практика призначення покарання [Електронний ресурс] / Костянтин Леонідович Попов // Наук. перспективи. – 2025. – № 6. – С. 890-898. *Окреслено тенденції судової практики призначення покарання за невиконання судових рішень в Україні. Висвітлено результати статистичного аналізу відомостей Єдиного державного реєстру судових рішень щодо практики призначення судами України покарань за вчинення кримінальних правопорушень, передбачених ст. 382 Кримінального кодексу України (КК України) за 2010 - 2023 рр. Визначено закономірності у судовій практиці призначення покарань за невиконання судових рішень. З'ясовано причини неефективності кримінально-правового впливу на це небезпечне соціальне явище та запропоновано шляхи вдосконалення відповідної судової практики.*

Текст:

<http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/25947/25921>

55. Резніченко В. Після викриття НАБУ корупції: в Нацгвардії скоротять тиллові посади і введуть перевірки поліграфом [Електронний ресурс] / Вікторія Резніченко // Focus.ua : [вебсайт]. – 2025. – 5 серп. — Електрон. дані. *Зазначено, що після розкриття співробітниками Національного антикорупційного бюро України (НАБУ) і Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП) корупційної схеми під час закупівель*

дронів і засобів радіоелектронної боротьби (РЕБ) у Національній гвардії України (НГУ) скорочують майже 200 тилових посад. При цьому, за словами міністра внутрішніх справ Ігоря Клименка, нових людей на посади призначатимуть лише за наявності бойового досвіду та після перевірок, зокрема, на поліграфі. У своєму Telegram-каналі він повідомив, що провів нараду з командуванням НГУ щодо змін у системі закупівель, логістики та матеріально-технічного забезпечення. Надалі рішення про закупівлі ухвалюватиме єдина комісія, створена на рівні Головного управління НГУ. Крім того, за словами І. Клименка, в НГУ працює нове управління контролю за службовою (бойовою) діяльністю, яке перевірятиме "кожен документ, постачальника, підрядника і, головне, - кожному посадову особу". І. Клименко додав, що також тривають перевірки всіх раніше укладених НГУ контрактів. Текст: <https://focus.ua/uk/voennye-novosti/717894-obshuki-nabu-v-nacgvardiji-ngu-skorochuye-tilovi-posadi-ta-zaprovadzhuye-poligraf>

56. **Рекуненко Т. О. Теоретичні основи взаємодії правоохоронних органів з іншими суб'єктами запобігання правопорушенням у галузі фінансів** [Електронний ресурс] / Т. О. Рекуненко // Право і сусп-во. – 2025. – № 3, т. 2. – С. 33-40. *Висвітлено теоретико-правові засади взаємодії правоохоронних органів із іншими суб'єктами, що здійснюють діяльність у сфері запобігання правопорушенням у галузі фінансів. Розкрито поняття взаємодії як системної, скоординованої та цілеспрямованої діяльності різних державних інституцій, спрямованої на виявлення, попередження та мінімізацію негативних фінансових явищ і порушень. Виокремлено принципи такої взаємодії та проаналізовано основні форми взаємодії між органами. Особливу увагу приділено питанням організаційної взаємодії під час розслідування складних фінансових схем, уникнення податкового навантаження, незаконного переміщення коштів за кордон і фінансування тіньової економіки. Обґрунтовано необхідність розроблення інтегрованого підходу до міжвідомчої взаємодії, удосконалення нормативно-правової бази*

та запровадження механізмів регулярного оцінювання ефективності такої співпраці. Текст: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2025/3_2025/part_2/7.pdf

57. **Сахнюк В. В. Свобода вираження поглядів журналістів у кримінальному впровадженні: практика ЄСПЛ** [Електронний ресурс] / Віта Володимирівна Сахнюк, Зоряна Андріївна Величко // Наук. перспективи. – 2025. – № 6. – С. 956-966. *Досліджено співвідношення права на свободу вираження поглядів і вимог забезпечення таємниці досудового розслідування в контексті кримінального провадження. Висвітлено положення міжнародного законодавства та Конституції України щодо права на свободу вираження поглядів. Особливу увагу приділена актуальному стану дотримання свободи слова в Україні, який, за даними міжнародної організації "Репортери без кордонів", демонструє певні позитивні тенденції, проте залишається вразливим в умовах війни та політичної нестабільності. Проаналізовано допустимі межі журналістської діяльності щодо збору і поширення інформації про кримінальні справи, враховуючи права обвинуваченого на презумпцію невинуватості, право на захист і право на справедливий суд, і визначено, що журналістське розслідування має здійснюватися в межах чинного законодавства та професійної етики, уникаючи розголошення інформації, яка може порушити права учасників кримінального провадження або завдати шкоди авторитету судочинства. Обґрунтовано необхідність подальшого вдосконалення національного законодавства і практики його застосування з урахуванням міжнародних стандартів і рішень Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ).* Текст: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/25953/25927>

58. **СБУ та НАБУ викрили схему розкрадання державних коштів на закупівлях в Мін'юсті** [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2025. – 7 серп. — Електрон. дані. *Йдеться про викриття Службою безпеки України (СБУ) спільно з Національним антикорупційним бюро України (НАБУ) за сприяння новопризначеного міністра юстиції схеми привласнення державних коштів на закупівлях для цифрової модернізації на понад 10 млн грн, до чого*

причетний колишній державний секретар Міністерства юстиції України, а також чинні керівник та заступник відомчих управлінь. Висвітлено обставини справи та зазначено, що наразі тривають слідчі дії для притягнення до відповідальності всіх учасників схеми, яким загрожує до 12 років тюрми з конфіскацією майна. Текст: [https://pravo.ua/sbu-ta-nabu-
vykryly-skhemu-rozkradannia-derzhavnykh-koshtiv-na-zakupivliakh-v-min-iusti/](https://pravo.ua/sbu-ta-nabu-vykryly-skhemu-rozkradannia-derzhavnykh-koshtiv-na-zakupivliakh-v-min-iusti/)

59. **Стоянов К. С. Захисник та представник як учасники кримінального провадження у досудовому розслідуванні** / К. С. Стоянов ; М-во освіти і науки України, Одес. держ. ун-т внутр. справ. — Одеса : Юридика, 2024. — 263 с. — **Шифр зберігання в Бібліотеці : A839290** Досліджено питання, пов'язані з участю захисника та представника як учасників кримінального провадження у досудовому розслідуванні. Висвітлено окремі положення надання професійної правничої допомоги потерпілому, заявнику, свідку в кримінальному провадженні. Сформульовано науково обгрунтовані практичні та методичні рекомендації щодо вдосконалення чинного кримінального процесуального законодавства і практики його застосування.

60. **У першому півріччі 2025 року НАБУ і САП відкрили 370 нових справ** [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2025. – 8 серп. – Електрон. дані. Подано інформацію Національного антикорупційного бюро України про результати спільної із Спеціалізованою антикорупційною прокуратурою роботи протягом першого півріччя 2025 р. Як зазначили у НАБУ, акцент робився на виявленні високопосадової корупції, яка має місце в умовах повномасштабної агресії РФ. Зокрема надано перелік найбільш резонансних кримінальних справ та статистичні дані щодо економічного ефекту від діяльності НАБУ і САП. Текст: [https://pravo.ua/u-pershomu-
pivrichchi-2025-roku-nabu-i-sap-vidkryly-370-novykh-sprav/](https://pravo.ua/u-pershomu-pivrichchi-2025-roku-nabu-i-sap-vidkryly-370-novykh-sprav/)

61. **Циколія Л. Ц. Поняття, зміст персональних даних та особливості їх обігу у кримінальному провадженні** [Електронний ресурс] / Л. Ц. Циколія // Юрид. наук. електрон. журн. – 2025. – № 6. – С. 233-237.

Досліджено поняття "персональні дані" та визначено особливості їх обігу в кримінальному провадженні. Проаналізовано зміст положень, які містяться в національних і міжнародних нормативно-правових актах. Виокремлено характерні ознаки персональних даних у кримінальному провадженні та сформульовано визначення поняття персональних даних у кримінальному провадженні. Висвітлено відповідні норми Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) та Закону "Про захист персональних даних".
Текст: http://lsej.org.ua/6_2025/49.pdf

62. Чекін Д. САП подала клопотання про відсторонення Кириленка з посади глави АМКУ [Електронний ресурс] / Денис Чекін // Дзеркало тижня. – 2025. – 8 серп. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що прокурор Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП) звернувся до суду з клопотанням про відсторонення голови Антимонопольного комітету України (АМКУ) Павла Кириленка через підозру у незаконному збагаченні на понад 72 млн грн та недостовірному декларуванні. Обвинувачення стверджує, що П. Кириленко може впливати на судовий процес, використовуючи свою посаду. Його підозрюють у придбанні елітної нерухомості та авто, оформлених на родичів дружини в період, коли він очолював Донецьку ОВА.* Текст: <https://zn.ua/ukr/anticorruption/sap-podala-klopotannja-pro-vidstoronennja-kirilenka-z-posadi-hlavi-amku.html>

63. Чепурна Т. В. Обставини, що підлягають встановленню під час розслідування службових кримінальних правопорушень, учинених працівниками правоохоронних органів [Електронний ресурс] / Тетяна Володимирівна Чепурна // Наук. перспективи. – 2025. – № 6. – С. 1020-1031. *Досліджено обставин, які необхідно встановити під час досудового розслідування службових кримінальних правопорушень, учинених працівниками правоохоронних органів. Наголошено на важливості чіткого розуміння структури та змісту цих обставин для ефективного розслідування, оскільки вони є основною метою кримінального провадження та ключовим елементом для побудови стратегії розслідування.*

Проаналізовано відповідні статті Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) та здійснено систематизацію обставин, що підлягають встановленню під час розслідування. Зроблено висновок, що чітка систематизація обставин, які підлягають встановленню, є необхідною умовою для забезпечення повноти, всебічності та об'єктивності досудового розслідування, що дозволяє не лише правильно кваліфікувати вчинене правопорушення, але й забезпечити справедливе покарання та ефективне застосування заходів кримінально-правового характеру. Текст: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/25958/25932>

64. Чорна А. Г. Відновлення правопорядку на деокупованих територіях: організаційно-правові виклики та шляхи їх подолання [Електронний ресурс] / Аліна Геннадіївна Чорна // Наук. перспективи. – 2025. – № 6. – С. 1042-1050. *Проаналізовано процес відновлення правопорядку на деокупованих територіях України, що є ключовим елементом постконфліктного відновлення держави. Окреслено основні виклики, з якими стикається правоохоронна система під час стабілізації ситуації на цих територіях, зокрема це: кадровий дефіцит; низький рівень довіри населення до державних інституцій; підвищений рівень злочинності; проблеми з координацією між різними силовими структурами. Особливу увагу приділено питанням документування воєнних злочинів, боротьбі з організованою злочинністю та впровадженню економічних стимулів, спрямованих на зниження рівня правопорушень. Запропоновано низку конкретних заходів для оптимізації роботи правоохоронних органів, серед яких: створення тимчасових адміністрацій; запровадження прозорих люстраційних процедур; ретельне документування воєнних злочинів і випадків колабораціонізму; врахування особливостей реінтеграції населення. Текст: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/25960/25934>*

65. Чорна А. Г. Організаційно-правові засади діяльності Національної поліції України у сфері запобігання кримінальним правопорушенням на деокупованих територіях [Електронний ресурс]

/ Аліна Геннадіївна Чорна // Наук. перспективи. – 2025. – № 6. – С. 1051-1059. *Проаналізовано організаційно-правові засади діяльності Національної поліції України (НПУ) у сфері запобігання кримінальним правопорушенням на деокупованих територіях. Досліджено нормативно-правову базу, що визначає порядок функціонування правоохоронних органів у цих умовах, а також окреслено ключові виклики, з якими стикається поліція під час відновлення правопорядку. Окрему увагу приділено міжвідомчій взаємодії правоохоронних органів, військових адміністрацій та місцевих громад задля зміцнення громадської безпеки. Вказано на значення професійної підготовки, психологічної підтримки особового складу та належного матеріально-технічного забезпечення для ефективного виконання завдань поліцією на звільнених територіях. Зроблено висновок, що посилення інституційної спроможності НПУ, удосконалення нормативно-правової бази та впровадження інноваційних методів запобігання злочинності є критично важливими для забезпечення стабільності та безпеки у післявоєнний період.* Текст: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/25961/25935>

66. **Шевчук В. М. Криміналістична характеристика незаконного збагачення: формування, реалізація, перспективи** [Електронний ресурс] / В. М. Шевчук, М. В. Шевчук, В. М. Шарпацька // Юрид. наук. електрон. журн. – 2025. – № 6. – С. 238-244. *Досліджено актуальні проблеми формування та застосування криміналістичної характеристики незаконного збагачення в сучасних умовах. Запропоновано розглядати криміналістичну характеристику незаконного збагачення як інформаційно-описову модель, що відображає криміналістично значущі відомості про особу злочинця, способи вчинення та приховування кримінального правопорушення, типові сліди, предмет злочинного посягання, обстановку вчинення. Виокремлено елементи криміналістичної характеристики незаконного збагачення та сформульовано напрями удосконалення формування та використання криміналістичної характеристики незаконного збагачення, серед яких особливе значення набувають сучасні цифрові технології та використання*

систем технологій штучного інтелекту (ШІ). Текст:
http://lsej.org.ua/6_2025/50.pdf

**Підготовлено відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого
11 серпня 2025 року
Відповідальний за випуск: Зайченко Н. Я.**